OIKEUSMINISTERIÖ **26.11.2018**
LAVO/LsN Katri Kummoinen

Eduskunnan lakivaliokunnalle

MUUTETTU DIREKTIIVIEHDOTUS TIETYISTÄ TAVARAN KAUPPAA KOSKEVIIN SOPIMUKSIIN LIITTYVISTÄ SEIKOISTA (U 25/2015 vp)

Neuvottelutilanne ja Suomen kanta

Itävallan tavoitteena on, että neuvosto hyväksyy direktiiviehdotusta koskevan neuvoston yleisnäkemyksen 6. ja 7.12. pidettävässä OSA-neuvostossa. Kompromissiehdotusta käsitellään sitä ennen vielä Coreper II – kokouksessa 28.11. Käsittelyn pohjana on asiakirja 14455/1/18 REV 1.

Direktiiviehdotus on Suomen hyväksyttävissä. Säännöksiin on saatu neuvottelujen kuluessa huomattavia Suomen neuvottelutavoitteiden mukaisia parannuksia: pj:n kompromissiehdotus ei muun muassa sisällä niitä komission ehdotukseen sisältyneitä Suomessa erityisen ongelmallisina pidettyjä säännöksiä, jotka on mainittu valtioneuvoston kirjelmässä eduskunnalle jaksossa 6 (U 25/2015 vp, s. 10). Tämän hetkisen tiedon mukaan riittävä määrä jäsenvaltioita ei kuitenkaan tue direktiiviehdotuksen hyväksymistä pj:n kompromissiehdotuksen mukaisessa muodossa.

Kompromissiehdotuksen keskeisimmät erot verrattuna komission muutettuun ehdotukseen

Kompromissiehdotuksessa otetaan useissa suhteissa tasapainoisemmin huomioon kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien edut kuin komission alkuperäisessä ehdotuksessa. Erityisesti on syytä tuoda esiin seuraavat seikat:

- Kuluttajien näkökulmasta on myönteistä, että myyjän virhevastuu ei rajautuisi enää kahteen vuoteen, vaan jäsenvaltio voisi säätää pidemmästä virhevastuuajasta taikka valita sellaisen sääntelyn kuin Suomessa, jossa myyjän virhevastuu rajautuu vanhentumisajan perusteella.

- Yritysten näkökulmasta puolestaan on hyvää, että kuluttajalla ei kompromissiehdotuksen mukaan olisi oikeutta purkaa kauppaa silloin, kun virhe on vähäinen, ja että virhettä koskevaa oletussäännöstä sovellettaisiin eräin poikkeuksin vain vuoden ajan, kun komission ehdotuksen mukaan oletussäännöstä sovellettiin kaksi vuotta. Oletussäännöstä sovelletaan kuluttajansuojalain mukaan nykyisin kuusi kuukautta.

- Lisäksi kompromissiehdotuksen mukaan jäsenvaltiolla olisi oikeus säätää kuluttajalle velvollisuus tehdä reklamaatio virheestä kohtuullisessa ajassa sen havaitsemisesta, kun komission ehdotuksen mukaan tällaista velvollisuutta ei olisi voitu säätää.

- Säännökset koskevat niin perinteisiä tavaroita kuin ns. älytavaroita, jotka eivät ilman tavaroihin sisältyvää tai niihin liittyvää digitaalista sisältöä suorittaisi tehtäviään/toimintojaan.

- On poistettu epäselvyys sen suhteen, vaikutetaanko direktiivillä kuluttajan oikeuteen vaatia hyvitystä virheen johdosta aikaisemmilta myyntiportailta, kuten valmistajalta tai maahantuojalta. Ehdotuksen johdanto-osan 35 kappaleen viimeisen virkkeen nojalla tämä seikka jää edelleen kansallisen lainsäätäjän toimivaltaan.

Mahdolliset vielä tulossa olevat muutokset kompromissiehdotukseen

Useat jäsenvaltiot katsovat, että tavaran virhettä koskevan oletussäännöksen (kompromissiehdotuksen 8 b artikla) tulisi olla joko luonteeltaan minimisäännös siten, että jäsenvaltiot voisivat säätää kansallisesti pidemmästä ajasta, taikka että vaihtoehtoisesti direktiivissä tulisi säätää pidemmästä, kahden vuoden ajasta, jotta kuluttajansuojan taso näissä jäsenvaltioissa ei alenisi.

Suomi voi kompromissin saavuttamiseksi hyväksyä sen, että oletussäännöksen kestoa pidennetään. Suomi preferoi tällöin sitä vaihtoehtoa, että jäsenvaltio voisi säätää kansallisesti pidemmästä ajasta sen sijaan, että pidempi aika tulisi pakolliseksi kaikissa jäsenvaltioissa, ja että direktiivin mukainen oletussäännöksen kestoaika lyhennettäisiin kuuteen kuukauteen, mikä vastaisi nykyisen direktiivin 1999/44/EY sääntelyä.